

To: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl
From: (10)(2e)
Sent: Wed 4/22/2020 4:17:31 PM
Subject: FW: QenA debat
Received: Wed 4/22/2020 4:17:31 PM

Gaat dit via jou?

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl
Datum: woensdag 22 apr. 2020 5:59 PM
Aan: (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl
Kopie: (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl (10)(2e) (10)(2e) @minvws.nl
Onderwerp: RE: QenA debat

Hoi (10)(2e)
Hieronder het antwoord met daarin het tweede deel (geelgearceerd), nu met akkoord RIVM: een klein beetje aangepast t.o.v. van mijn tekst.
Ik heb ook de toevoeging van (10)(2e) erin verwerkt.
Vriendelijke groeten van (10)(2e)

=====
VRAAG

Hoeveel gezondheidsschade is er opgetreden omdat alle aandacht naar Covid-19 ging?

ANTWOORD

- Op dit moment is het nog niet mogelijk een goed beeld te geven van de gezondheidsschade die is op opgetreden omdat alle aandacht naar Covid-19 ging. Wel komen er berichten over zorg die is uitgesteld of afgeschaald. Zo zijn er:
  - Screeningsprogramma's die zijn stopgezet (borstkanker, dikkedarmkanker, baarmoederhalskanker, gehoorscreening neonatalen).
  - Diagnosestelling: BVO, huisarts, GGZ, ziekenhuis, tandarts & SEH met kans op slechtere gezondheidsuitkomsten en/of sterfte.
  - Behandeling: SEH, ziekenhuis, GGZ en daardoor een slechtere gezondheidstoestand met mogelijk hogere kans op slechtere gezondheidsuitkomsten en/of sterfte.
- Uit verschillende databronnen, zoals die van IKNL, NL vereniging Cardiologie en NZa, kan dit ook al worden gekwantificeerd:
  - Over afgelopen 6 weken is er een daling van 28% van diagnoses borstkanker [data IKNL]
  - Andere forse dalingen ziet IKNL terug in diagnose van huidkanker, hematologische maligniteiten (beide -27%) en urologische tumoren (-23%). [data IKNL]
  - Doorverwijzingen naar SEH 50% lager dan in andere jaren [NL vereniging Cardiologie]
  - 360.000 minder doorverwezen naar ziekenhuis sinds 12 maart, vergeleken met vorig jaar (meldt NZa)
- Andere forse effecten zijn er met name bij de GGZ. Deze worden gemeld door o.a. MIND patiëntenvereniging en grote GGZ aanbieders. Exact cijfers ontbreken nog.
- Ook is bekend dat quarantainemaatregelen zelf de kans vergroten op mentale gezondheidsklachten, zoals PTSS. Hierbij geldt echter dat maatregelen die met meer restricties samengaan, meer mentale gezondheidsproblemen veroorzaakt dan maatregelen waarbij nog enige bewegingsvrijheid aan de orde is, zoals bij onze 'intelligente lockdown'.
- Er zijn ook enkele positieve effecten, bijvoorbeeld:
  - Minder verkeersslachtoffers
  - Minder sportblessures
  - Schonere lucht.
- Daarnaast zal RIVM de komende maanden onderzoeken wat de huidige corona-epidemie betekent voor de Nederlandse gezondheid en zorg in de brede zin, nu en in de toekomst. Dit gaat zowel over de omvang en (schatting) van de gezondheidseffecten door uitgestelde of niet gegeven zorg, inclusief preventieve zorg, en andere niet-direct gerelateerde gezondheidseffecten, zoals sociaaleconomische effecten (werkloosheid, inkomensongelijkheid).

- Gezien de onzekerheid, zowel wat betreft de vraag hoe lang de epidemie aanhoudt, als ook wat betreft de mogelijk effecten, ligt het voor de hand om daarbij verschillende scenario's uit te werken en onderscheid te maken in de effecten voor de nabije toekomst (1-2 jaar), een middellange termijn (4-5 jaar) en een toekomst verder weg (10-20 jaar).

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Verzonden: woensdag 22 april 2020 17:34

Aan: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Onderwerp: RE: QenA debat

Hi (10)(2e)

Als je nog niet doorgezet hebt, graag onderstaande versie gebruiken met in rood nog 1 aanvulling.

Dit is geen breekpunt, dus je hoeft de mail niet terug te halen ofzo als je al gestuurd hebt!

Van: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Verzonden: woensdag 22 april 2020 17:18

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

CC: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Onderwerp: RE: QenA debat

Hierbij een antwoord van (10)(2e) en mij. Eerste deel is afgestemd met RIVM, tweede deel nog niet (ik kon betreffend MT-lid, (10)(2e) niet bereiken).

(11)(1)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Verzonden: woensdag 22 april 2020 16:02

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>

Onderwerp: QenA debat

Urgentie: Hoog

Hoi allen,

Kunnen jullie zsm een antwoord maken voor de volgende vraag:

1. Hoeveel gezondheidsschade is er opgetreden omdat alle aandacht naar Cofid ging?

Groet,

(10)(2e)

(10)(2e) (10)(2e)
Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport | Directie Macro-Economische Vraagstukken en Arbeidsmarkt |
Parnassusplein 5 | 2511 VX | Den Haag |
Postbus 20350 | 2500 EJ | Den Haag |
Tel.: (10)(2e) E-mail: (10)(2e)@minvws.nl |